Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Vastaus valtuustoaloitteeseen, joka koskee Pohjanmaan hyvinvointialueen paikkakuntien, väestön, palveluverkon sekä etäisyyksien kuvaamista karttapohjaisena kokonaisuutena; kokoomuksen valtuustoryhmä

Aluehallitus 31.08.2026 § 156

Valmistelija Ulf Stenbacka
Pia-Maria Sjöström
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Kokoomuksen valtuustoryhmä on jättänyt 1.12.2025 aloitteen, jossa ehdotetaan, että Pohjanmaan hyvinvointialue laatii kattavan, visuaalisen karttakuvauksen, joka sisältää muun muassa kunnat ja paikkakunnat, väestörakenteen, palveluverkon, palvelupisteet sekä palvelupisteiden väliset etäisyydet. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että rakennetaan digitaalinen työkalu, jota voidaan täydentää muilla tiedoilla, kuten henkilöstöresursseilla, kiinteistöillä ja kustannuksilla.

Pohjanmaan hyvinvointialue jakaa käsityksen siitä, että tietoon perustuva päätöksenteko, läpinäkyvyys ja hyvä tiedonsaanti palvelutarjonnasta ja väestön palvelutarpeista ovat tärkeitä.

Tällä hetkellä käytössä on useita tietojärjestelmiä ja raportointityökaluja, jotka sisältävät tietoa muun muassa väestöstä, demografiasta, saavutettavuudesta ja toimipaikoista. DigiFinlandin Tietojohtaja.fi -portaali ylläpitää analytiikka- ja kehittämispalvelua, jonka avulla on mahdollista seurata väestörakennetta ja -ennustetta kuntatasolla, ja postinumeroalueittain voidaan seurata palvelutarvetta ja etäisyyksiä lähimpään sote-pisteeseen sekä ajomatkan että -ajan osalta. Hyvinvointialueet käyttävät EG:n Optimaze-kiinteistötietojärjestelmää, jossa on myös karttatoiminto, joka osoittaa hyvinvointialueen eri toimipaikat. Näin ollen suuri osa aloitteessa kaivatuista tiedoista on jo saatavilla nykyisin käytössä olevien ratkaisujen kautta. Vielä puuttuu kuitenkin järjestelmä, joka mahdollistaa useista eri lähteistä saatavan tiedon yhdistämisen yhtenäiseksi visuaaliseksi kokonaisuudeksi. Sellainen ratkaisu toisi lisäarvoa palveluverkon suunnitteluun, vaikutusarviointeihin, saavutettavuuden analysointiin ja alueellisten erojen seurantaan.

Aloitteessa kuvatun kokonaisuuden toteuttaminen vaatii useiden tietolähteiden integrointia, tiedon jatkuvaa ylläpitoa sekä investointeja ohjelmistoihin ja lisensseihin. Markkinoilla on tarjolla erilaisia GIS-ratkaisuja (tietokonepohjainen paikkatietojärjestelmä, jonka avulla voidaan kerätä, tallentaa, hallita, analysoida ja esittää paikkatietoa), joita myös on jo jossain määrin käytössä. Ne mahdollistavat laaja-alaiset karttapohjaiset analyysit, mutta niistä aiheutuu myös lisenssi-, kehittämis- ja hallinnointikustannuksia. Koska eri tietolähteitä yhdistävät visuaaliset ratkaisut ovat kehittyneet valtakunnallisesti nopeasti viime vuosina, ei omien ratkaisujen hankkiminen ole ollut toistaiseksi ajankohtaista hyvinvointialueelle.

Kokoavasti voidaan todeta, että aloitteen tarkoitus on hyvin perusteltu ja tukee hyvinvointialueen tavoitteita digitalisaatiosta, tietojohtamisesta ja näyttöön perustuvasta päätöksenteosta. On kuitenkin tarkoituksenmukaista kehittää ja koordinoida ensisijaisesti niiden tieto- ja raportointiratkaisujen käyttöä, jotka ovat jo saatavilla organisaatiossa. Samalla tulee selvittää mahdollisuudet kehittää asteittain paikkatietoanalyysejä ja visualisointeja osana tietojohtamisen jatkokehittämistä.

Tällaisessa arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraavaan:

- hyöty päätöksenteolle ja toiminnan suunnittelulle,
- mahdollisuudet käyttää olemassa olevia järjestelmiä ja tietolähteitä,
- lisenssien, integroinnin ja ylläpidon kustannukset,

- tietoturva ja tietosuoja,
- mahdollisuudet julkaista avointa tietoa asukkaille ja päättäjille.

Sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria
ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 05.10.2026 § 62
ÖVPH/7809/00.02.00/2025

Valmistelija Ulf Stenbacka
Pia-Maria Sjöström
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus
ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 1 Pohjanmaan hyvinvointialueen paikkakuntien ym. kuvaaminen karttapohjaisena kokonaisuutena, Kokoomus

Jakelu